

Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima,
knjižnicama i muzejima
osposobljavanje za primjenu prema modelu
edukacija edukatora

2. Zbirna građa

Prof. dr. sc. Mirna Willer
willer.mirna@gmail.com

Sadržaj

- Zbirna građa: definicija i opseg
 - *Pravilnik za opis i pristup građi u AKM*
- Arhivistički opis: načela, norme i praksa
 - *Pravilnik o evidencijama u arhivima* i ISAD(G) – arhivske norme, NAIS
- Collection Level Description (CLD): definicija i opseg
 - Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi, Tinka Katić
- *Sitni tisak: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC21*
 - Tanja Buzina i Dubravka Salaj Pušić, Nacionalna i sveučilišna knjižnica
- Records in Contexts (RiC): načela i opseg
 - Ema Čelebić

Zbirna građa: definicija i opseg

Pravilnik za opis i pristup građi u AKM

A 6.1.2 Opseg jedinice građe

a. **Zbirna jedinica građe.** Zbirna jedinica građe sastoji se od istovrsnih ili različitih zbirnih, skupnih i/ili pojedinačnih jedinica građe koje su sabrane na temelju zajedničke provenijencije ili zajedničkih obilježja.

Zbirne jedinice građe uključuju:

- **arhivske fondove**, odnosno cjeline spisa, isprava, pomoćnih uredskih i poslovnih knjiga i drugih dokumenata nastalih obavljanjem djelatnosti pravnih ili fizičkih osoba
- **osobne i obiteljske fondove**, odnosno cjeline isprava i dokumenata nastalih tijekom privatnog i profesionalnog života pojedinaca i obitelji
- **serije**, odnosno cjeline isprava i dokumenata unutar fondova, združene zajedničkim nastankom, primitkom ili korištenjem
- **predmetne cjeline**, odnosno spise i dosjee združene na temelju istog ili sličnog sadržaja, koji su nastali tijekom obavljanja djelatnosti pravnih ili fizičkih osoba, ali mogu biti i naknadno prikupljeni ili oblikovani u okviru zbirkki
- **zbirke**, odnosno skupine pojedinačnih i/ili skupnih jedinica građe ili predmetnih cjelina združenih prema zajedničkim obilježjima (npr. tematici, mediju, materijalu, mjestu nalaza, osobi koja ih je prikupila itd.)
- **digitalne repozitorije**, odnosno digitalne zbirke stručnih i znanstvenih radova, radnih i obrazovnih materijala, prezentacija i drugih vrsta građe koje imaju zajedničku tematiku ili su povezane s istom ustanovom.

Zbirna jedinica građe može biti dio druge zbirne jedinice građe.

Zbirna građa: definicija i opseg

Pravilnik za opis i pristup građi u AKM

A 6.1.2 Opseg jedinice građe

a. **Zbirna jedinica građe.** Zbirna jedinica građe sastoji se od istovrsnih ili različitih zbirnih, skupnih i/ili pojedinačnih jedinica građe koje su sabrane na temelju zajedničke provenijencije ili zajedničkih obilježja.
[post-stvaranje / post-produkcija]

b. **Skupna jedinica građe.** Skupna jedinica građe sastoji se od više istovrsnih i/ili raznovrsnih fizičkih i/ili sadržajnih dijelova koji su zamišljeni i oblikovani ili proizvedeni kao cjelina.
[stvaranje / produkcija]

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

Pravilnik o evidencijama u arhivima

Opći inventar (načastar) arhivskoga gradiva

Članak 7.

(1) Opći inventar (načastar) arhivskoga gradiva (u dalnjem tekstu: Opći inventar) je upisnik arhivskih fondova i zbirki u arhivu. Redni broj upisa u Opći inventar je matični broj (identifikacijska oznaka) arhivskoga fonda odnosno zbirke:

(2) Opći inventar sadržava sljedeće podatke:

1. Redni broj fonda/zbirke
2. Klasifikacijska oznaka fonda/zbirke
3. Naziv fonda/zbirke
4. Vremenski raspon cjeline gradiva
5. Količina cjeline gradiva izražena u broju fizičkih jedinica i odgovarajućih mjernih jedinica
6. Stupanj sređenosti
7. Podfondovi (ili) serije fonda/zbirke (naziv, vremenski raspon i količina)
8. Registrirana pomagala (vrsta, vremenski raspon i količina)
9. Naziv/nazivi, vrijeme djelovanja i sjedište stvaratelja
10. Arhivska pomagala
11. Broj godina i datum akvizicije
12. Napomena.

(3) Na upis u Opći inventar primjenjuju se odredbe članka 6., stavaka 4.-6. ovoga Pravilnika.

(4) U Opći inventar podatci se upisuju najkasnije u roku od 60 dana od dana preuzimanja arhivskoga gradiva u arhiv. Svaka promjena podataka unosi se najkasnije u roku 30 dana od dana nastanka promjene.

Dosje arhivskoga fonda/zbirke

Članak 8.

22/10/2018

Za svaki fond ili zbirku vodi se i Dosje arhivskoga fonda/zbirke (u dalnjem tekstu: Dosje). Uz osnovne Pravilnik za opis i pristup građi u AKM: (1) Zbirna grada

Opći uvjeti korištenja

Zaštita privatnosti

© 2017. Narodne novine d.d., izrada Novena d.o.o.

Dio NN: Službeni
Vrsta dokumenta: Pravilnik
Izdanje: NN 90/2002
Broj dokumenta u izdanju: 1475
Donositelj: Ministarstvo kulture
Datum tiskanog izdanja: 26.7.2002.
 ISPISI
Prikaz na čitavom ekranu

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

Pravilnik o evidencijama u arhivima

Opis arhivskoga gradiva

Članak 22.

(1) Arhivsko gradivo se opisuje sukladno Općoj međunarodnoj normi za upis arhivskoga gradiva (u dalnjem tekstu: ISAD/G) te sukladno Međunarodnoj normi arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji (u dalnjem tekstu ISAAR(CPF)) za opis povijesti stvaratelja gradiva. Pri opisu arhivskoga gradiva koriste se i upute, pravilnici i smjernice koje donosi Hrvatski državni arhiv.

(2) Ovisno o razini i intenzitetu opisa razlikuju se sljedeća obavijesna pomagala koja omogućuju uporabu arhivskoga gradiva: pregledi arhivskih fondova i zbirki, arhivski vodiči, inventari, regesta, popisi, kazala i dr.

(3) Izbor vrste pomagala, razine i sadržaja opisa ovisi o vrsti arhivskoga gradiva i procjeni potrebe za određenim pomagalom.

(4) Obavijesna pomagala se mogu izradivati i objavljivati na klasičnom mediju ili u elektroničkom obliku.

(5) *Pregled arhivskih fondova* i zbirki sadržava opće podatke o svim arhivskim fondovima i zbirkama jedne zemlje.

(6) *Arhivski vodič* je opis svih fondova i zbirki jednoga arhiva. U uvodnome dijelu sadržava i historijat arhiva, podatke o korištenju gradiva i bibliografiju. Tematski arhivski vodič je popis arhivskih jedinica koje sadržavaju gradivo značajno za određenu temu, neko područje ili vremensko razdoblje.

(7) *Arhivski inventar/naštar* je opis arhivskih jedinica jednoga fonda ili zbirke koji omogućuje pretraživanje, pronalaženje i razumijevanje sadržaja i konteksta arhivskih jedinica unutar fonda te pronalaženje pripadajućih tehničkih jedinica.

Inventar sadržava:

– opis arhivskih jedinica odnosno identifikaciju i prikaz konteksta i sadržaja kroz mogućih 26 elemenata opisa grupiranih u 7 područja (identifikacija, kontekst, sadržaj, dostupnost i korištenje, dopunski izvori, napomene, kontrola opisa). Identifikacijska oznaka (signatura), naziv opisne jedinice, vrijeme nastanka, količina gradiva, razina opisa i naziv stvaratelja obvezni su elementi opisa,

- popis arhivskih i pripadajućih tehničkih jedinica te
- predmetno kazalo, kazalo osoba i mjesno kazalo.

22/10/2018

Opći uvjeti korištenja

Zaštita privatnosti

© 2017. Narodne novine d.d., izrada Novena d.o.o.

Pravilnik za opis i pristup gradi u AKM: (1) Zbirna građa

Dio NN: Službeni
Vrsta dokumenta: Pravilnik
Izdanje: NN 90/2002
Broj dokumenta u izdanju: 1475
Donositelj: Ministarstvo kulture
Datum tiskanog izdanja: 26.7.2002.
 ISPIŠI
Prikaz na čitavom ekranu

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

Pravilnik o evidencijama u arhivima

(4) Obavijesna pomagala se mogu izrađivati i objavljivati na klasičnom mediju ili u elektroničkom obliku.

(5) *Pregled arhivskih fondova* i zbirki sadržava opće podatke o svim arhivskim fondovima i zbirkama jedne zemlje.

(6) *Arhivski vodič* je opis svih fondova i zbirki jednoga arhiva. U uvodnome dijelu sadržava i historijat arhiva, podatke o korištenju gradiva i bibliografiju. Tematski arhivski vodič je popis arhivskih jedinica koje sadržavaju gradivo značajno za određenu temu, neko područje ili vremensko razdoblje.

(7) *Arhivski inventar/našastar* je opis arhivskih jedinica jednoga fonda ili zbirke koji omogućuje pretraživanje, pronalaženje i razumijevanje sadržaja i konteksta arhivskih jedinica unutar fonda te pronalaženje pripadajućih tehničkih jedinica.

Inventar sadržava:

- opis arhivskih jedinica odnosno identifikaciju i prikaz konteksta i sadržaja kroz mogućih 26 elemenata opisa grupiranih u 7 područja (identifikacija, kontekst, sadržaj, dostupnost i korištenje, dopunski izvori, napomene, kontrola opisa). Identifikacijska oznaka (signatura), naziv opisne jedinice, vrijeme nastanka, količina gradiva, razina opisa i naziv stvaratelja obvezni su elementi opisa,

- popis arhivskih i pripadajućih tehničkih jedinica te
- predmetno kazalo, kazalo osoba i mjesno kazalo.

(8) Arhivski inventar može biti sumarni ili analitički. *Sumarni arhivski inventar* sadržava opis arhivskih jedinica razine podserije i viših razina i popis tehničkih jedinica koje pripadaju pojedinim arhivskim jedinicama najniže opisane razine. *Analitički arhivski inventar* sadržava opis arhivskih jedinica na razini predmeta i jedinica viših razina, a može sadržavati i opis pojedinačnih dokumenata te popis pripadajućih tehničkih jedinica.

(9) *Regesta* opisuje pojedinačni dokument s naznakom vremena i mjesta nastanka, sadržaja te vanjskih karakteristika dokumenta.

(10) *Arhivski popis*, bez obzira na razinu opisa, obvezno sadržava signaturu, naziv odnosno sadržaj, vrijeme nastanka i količinu popisne jedinice.

Dio NN: Službeni
Vrsta dokumenta: Pravilnik
Izdanje: NN 90/2002
Broj dokumenta u izdanju: 1475
Donositelj: Ministarstvo kulture
Datum tiskanog izdanja: 26.7.2002.

ISPIŠI

[Prikaz na čitavom ekranu](#)

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

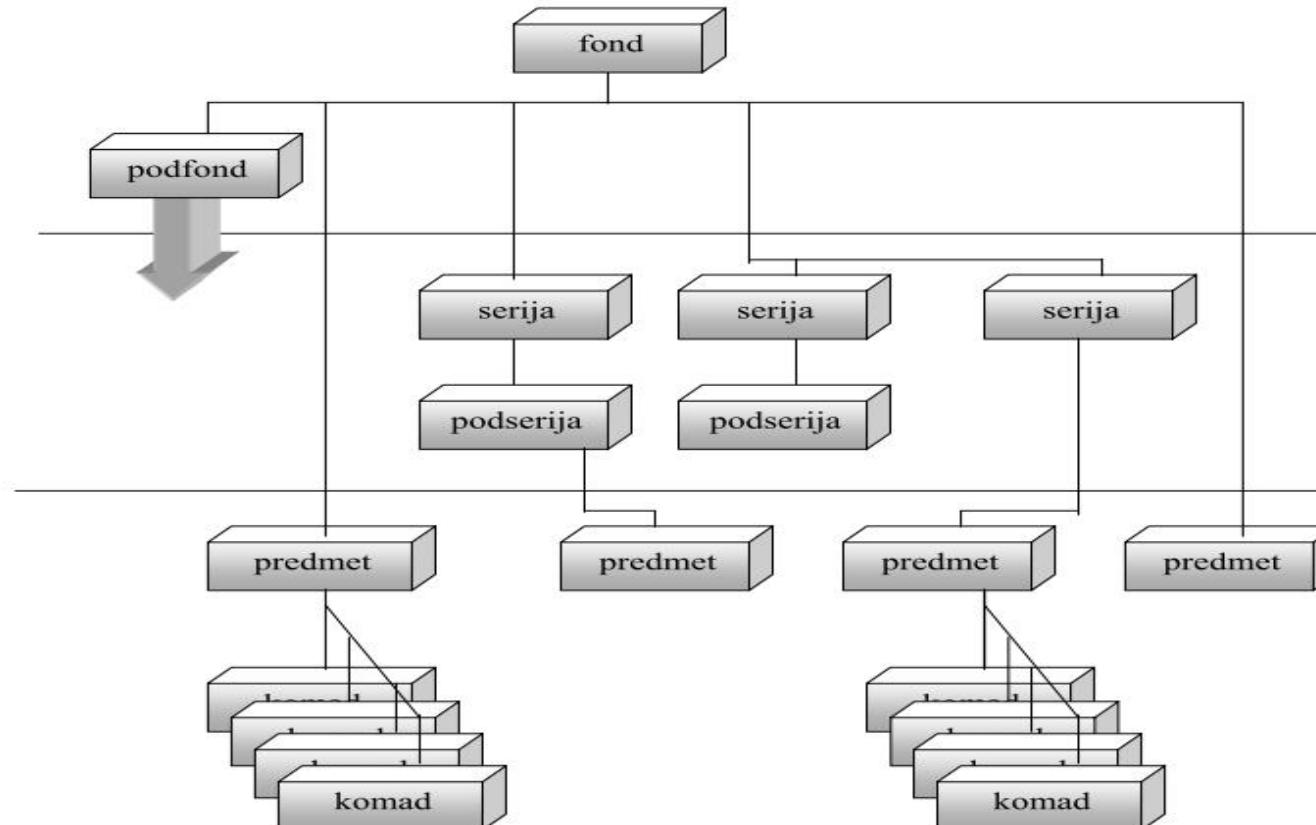
Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva: ISAD(G). 2. izd. 2001.

- **Cilj opisa:** identificirati i pojasniti kontekst i sadržaj arhivskoga gradiva; postupci mogu započeti kod stvaranja arhivskih zapisa – ili čak i prije – i nastaviti se kroz njihov životni ciklus → uspostava intelektualnog nadzora... kako bi se osiguralo da se opisani arhivski zapisi trajno prenose kao pouzdani, autentični i dostupni.
- **Opis:** obuhvaća svaki element obavijesti, bez obzira u kojem je razdoblju upravljanja identificiran ili utvrđen [...] obavijest o gradivu ostaje dinamična i može biti podložna izmjeni.
- Norma **sadrži pravila za opći arhivistički opis** [...] pravila ne daju smjernice za opis posebnih vrsta arhivskoga gradiva, kao što su pečati, zvučni zapisi ili karte → priručnici za opis već postoje, treba se koristiti zajedno s tim priručnicima
- Temeljena na općeusvojenim **teorijskim načelima:** opis ide od općega ka posebnome, praktična posljedica načela *poštivanja fonda* (primjenjivo i na opis zbirke: umjetno združivanje dokumenata)

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

Model razina sredivanja arhivskoga fonda

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

2. PRAVILA ZA VIŠERAZINSKI OPIS

2.1 OPIS OD OPĆEGA KA POSEBNOME

Cilj:

Prikazati kontekst i hijerarhijski ustroj fonda i njegovih dijelova.

Pravilo:

Na razini fonda dati obavijesti o fondu u cjelini. Na sljedećim razinama dati obavijesti za dijelove koji se opisuju. Prikazati dobivene opise u hijerarhijskom odnosu, tako da se ide od općega (fonda) ka posebnome.

2.2 OBAVIJESTI PRILAGOĐENE RAZINI OPISA

Cilj:

Točno prikazati kontekst i sadržaj jedinice opisa.

Pravilo:

Navesti samo one obavijesti koje su prilagođene razini koja se opisuje. Na primjer, ne navoditi detaljne obavijesti o sadržaju predmeta ukoliko je jedinica opisa fond; ne navoditi upravnu povijest cijelog ministarstva, ukoliko je stvaratelj jedinice opisa odjel.

2.3 POVEZIVANJE OPISA

Cilj:

Jasno odrediti mjesto jedinice opisa u hijerarhiji.

Pravilo:

Ako je moguće, povezati svaki opis sa sljedećom višom jedinicom opisa i utvrditi razinu opisa. (vidi 3.1.4)

2.4 NEPONAVLJANJE OBAVIJESTI

Cilj:

Izbjeći ponavljanje obavijesti u hijerarhijski povezanim opisima arhivskoga gradiva.

Pravilo:

Na najvišoj razini navesti obavijesti zajedničke za sve sastavne dijelove. Na nižoj razini opisa ne treba ponavljati obavijest koja je već navedena na višoj razini: (1) Zbirna građa

Arhivistički opis: načela, norme i praksa

Pravilnik o evidencijama u arhivima i ISAD(G)

U.11 Pravila su podijeljena na sedam područja opisa:

1. Područje identifikacije
(sadrži bitne obavijesti za identifikaciju jedinice opisa)
2. Područje konteksta
(sadrži obavijesti o porijeklu i sačuvanosti jedinice opisa)
3. Područje sadržaja i ustroja
(sadrži obavijesti o predmetu i sređenosti jedinice opisa)
4. Područje uvjeta dostupnosti i korištenja
(sadrži obavijesti o dostupnosti jedinice opisa)
5. Područje dopunskih izvora
(sadrži obavijesti o gradivu koje je u važnom odnosu s jedinicom opisa)
6. Područje napomena
(sadrži posebne obavijesti i obavijesti koje ne mogu biti smještene u bilo koje drugo područje)
7. Područje kontrole opisa
(sadrži obavijesti o tome kako, kada i tko je izradio arhivistički opis).

U.12 Svih 26 elemenata, obuhvaćenih ovim općim pravilima mogu se koristiti pri opisu, ali za svaki pojedini opis neophodno je samo nekoliko njih. Samo nekoliko elemenata smatraju se nužnim za međunarodnu razmjenu obavijesti o opisu:

- a) identifikacijska oznaka(e)/signatura(e)
- b) naslov
- c) stvaratelj
- d) vrijeme nastanka gradiva
- e) količina jedinice opisa i Pravilnik za opis i pristup građi u AKM: (1) Zbirna građa
- f) razina opisa.

Arhivistički opis: načela, norme i praksa (NAIS)

Pravilnik o evidencijama u arhivima, arhivske norme

The screenshot shows a web interface for the National Archival Information System. At the top, there is a navigation bar with tabs: POČETNA (yellow), STVARATELJI (orange), O SUSTAVU (red), and POMOĆ (white). On the right side of the header, the logo "nacionalni arhivski informacijski Sustav" is displayed. Below the header, the page title "Arhivsko gradivo" is shown in red. There are social media icons for Facebook and a "Povratak" (Back) button. The main content area displays a hierarchical list of items under "HR-HDA-804 - Kršnjavi Isidor (fond)". The list includes:

- ↳ 1 - Kršnjavi i Hrvatsko društvo umjetnosti (serija)
- ↳ 2 - Kršnjavijevo djelovanje kroz Odjel za bogotvrdje i nastavu Zemaljske vlade za Hrvatsku i Slavoniju (serija)
- ↳ 3 - Druge Kršnjavijeve inicijative (serija)
- ↳ 4 - Razni Kršnjavijevi politički angažmani (serija)
- ↳ 5 - Profesura na Mudroštvom fakultetu u Zagrebu (serija)
- ↳ 6 - Radovi (serija)
- ↳ 7 - Korespondencija (serija)
- ↳ 8 - Kršnjavi osobno (serija)
- ↳ 9 - Novine i novinski isječci (serija)

Below the list, several metadata fields are listed:

- Naziv: Kršnjavi Isidor (fond)
- Signatura: HR-HDA-804
- Imatelj: Hrvatski državni arhiv
- Skraćeni nazivi: Kršnjavi I. (hrvatski)
- Alternativni nazivi: Kršnjavi Iso (hrvatski)
- Razdoblje: 1788 - 1947
- Arhivske jedinica: 2 d/m
- Tehničke jedinica: 20 kut.
- Odgovornost: Kršnjavi, Isidor (stvaratelj)
- Povijest jedinice: Gradivo fonda predala je Isina supruga Štefa Kršnjavi (akv. 17/1963).
- Sadržaj jedinice: U fondu se čuva 20 kutija Kršnjavijevih pretežno rukopisa i bilješki, predavanja i razmišljanja te opsežna korespondencija. Kršnjavijeva biografija otkriva široki raspon njegovih interesa i djelovanja. Iako su u fondu sačuvani mahom nepotpuni rukopisi, ovo gradivo izrazito je vrijedno upravo zbog toga što ga većim dijelom čine predlošci za Kršnjavijevo djelovanje oko financiranja, gradnje i obnove javnih zgrada, reforme školstva, uređenje crkava i institucija te stipendiranje mladih

At the bottom right of the page, there is a zoom control icon showing "125%".

novinski isječci) sadrži novine i novinske isječke koje je Kršnjavi prikupljaо. Većina novina su primjerici osječkih „Die Drau“ na koje je Kršnjavi bio pretplaćen. Osim njih, prikupljaо je novinske izreske većinom političkoga, ali i kulturnoga sadržaja.

Izlučivanju: Tijekom obrade fonda izlučeno je otprilike 0,1 d/m gradiva, a riječ je o multiplikatima novina na koje je Kršnjavi bio pretplaćen odnosno sačuvani su primjerici boljeg fizičkog stanja

Vrste medija: Papir

Vrste grade: spisi ; rukopisi

Stupanj sredenosti: Arhivistički sredeno

Plan sređivanja: Gradivo je prije sređivanja bilo raspoređeno u dvadeset kutija te je bilo najosnovnije identificirano. Tijekom sređivanja su iz fonda u zaseban arhivski fond izdvojene četiri arhivske kutije gradiva Štefe Iskre Kršnjavi, Isidorove druge supruge, književnice, prevoditeljice i profesorice na Ženskom liceju u Zagrebu (poglavito korespondencija, 1898/1945). Nakon sređivanja je gradivo fonda strukturirano u devet temeljnih serija.

Dostupnost: Dostupno javnosti

Jezici: hrvatski ; njemački ; francuski ; latinski ; engleski ; talijanski ; mađarski

Pisma: latinica ; cirilica (srpska)

Obavijesna pomagala: HDA-804/AI - 1 **Isidor (Iso) Kršnjavi** (analitički inventar)

HDA-804/P - 1 **Iso Kršnjavi** (popis)

Arhivske jedinice: HR-DAZG- 4: **Gradsko poglavarstvo Zagreb**

HR-HAZU-ALU- 12: **KRŠNJAVA ISIDOR (Iso)**

HR-HDA- 80: **Zemaljska vlada. Odjel za bogotovlje i nastavu**

HR-NSK- 301: **Kršnjavi, Isidor**

HR-HDA- 772: **Obitelj Tarnik**

HR-HDA- 833: **Šurmin Đuro**

HR-HDA- 1059: **Matasović Josip**

HR-HDA- 1797: **Zlamalik Vinko**

HR-HDA- 1964: **Obitelj Deželić**

HR-HDA- 2013: **Foretić Vinko**

HR-HDA- 2054: **Iskra-Kršnjavi Štefa**

Napomena o dopunskim izvorima: Dio njegove ostavštine čuva se u HAZU (fond br. 154, 61 knjiga, 34 svežnja) i u NSK (fond br. 300, 4 svežnja, 53 pisama).

Literatura: Damjanović, Dragan. Bečka Akademija likovnih umjetnosti i hrvatska arhitektura historicizma. Hrvatski učenici Friedricha von Schmidta. , Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2011. ,
Stamać, Maruša. Iso Kršnjavi - Čovjek koji je obilježio kulturnu epohu, Vjenac,
Kršnjavi, Iso. Zapisci : iza kulisa hrvatske politike, knjiga 1 i 2, Zagreb : Mladost, 1986.,

Bibliografije: Pederin, Ivan. Dalmacija u djelu Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild, .str. 395-424

Opća napomena: Prvobitno depozit - prebačen među akvizicije na temelju zamjedbenog ugovora br. 04-22626/63 od 23. rujna 1963. Vidi pismohranu HDA: 75/A-329/1- 24. IX. 1963.

Arhivistički opis: načela, norme i praksa (NAIS) *Pravilnik o evidencijama u arhivima, arhivske norme*

Bibliografije: Pederin, Ivan. Dalmacija u djelu Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild, .str. 395-424

Opc̄a napomena: Prvobitno depozit - prebačen među akvizicije na temelju zamjedbenog ugovora br. 04-22626/63 od 23. rujna 1963. Vidi pismohranu HDA: 75/A-329/1- 24. IX. 1963.

Identifikator: HR-HDA/AJ 4721

Status zapisa: izmijenjena inačica

Podrobnost: djelomičan

Jezik opisa: hrvatski

Pismo opisa: latinica

DRŽAVNI ARHIVI U RH

| ARHIVI U EUROPPI SVIJETU

| KONTAKT

Sva prava pridržana - Hrvatski državni arhiv e-mail: arhinet@arhiv.hr

125% ▾

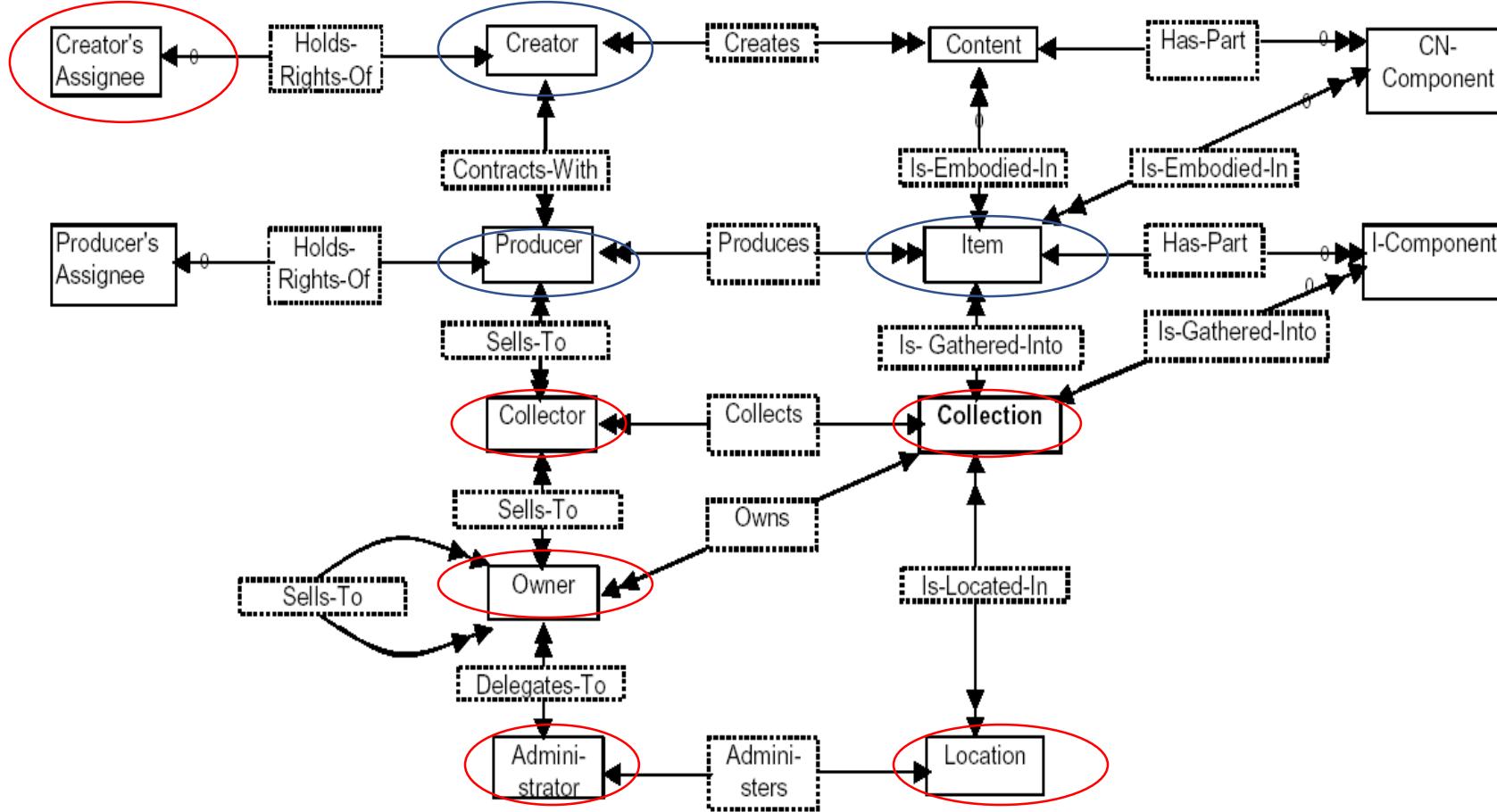
Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi,
Tinka Katić

- Heaney, Michael. [An analytical model of collections and their catalogues.](#) Oxford, 2000.
- Britanski projekt RSLP-a (Research Support Libraries Programme Collection Description) u okviru istraživanja UKOLN-a (UK Office for Library and Information Networking), a nastavak je niza projekata pod zajedničkim nazivom: [Hybrid Libraries and Large Scale Resource Discovery \(Clumps\)](#) (1998.)
- Temeljni pojam opisa zbirk je informacijski krajolik (*information landscape*)
- "Informacijski krajolik može se promatrati kao karta s izohipsama na kojoj su označene planine, brežuljci, doline, ravnice i visoravni. Velik opći fond informacija – recimo, znanstvena knjižnica - može se promatrati kao visoravan koja se uzdiže iznad okolne ravnice. Specijalizirana zbirka određene važnosti u tom je slučaju poput oštrog vrha. Visoravan može imati valovite obrise koji predstavljaju dobre strane i slabosti."
- Opis na razini zbirki: multidimenzionalan i dinamičan

4. The model

4.1 Collections

Boxes with solid lines indicate Entities. Boxes with broken lines, and their associated arrowed lines, indicate Relationships. A double arrowhead indicates that multiple instances of the relevant entity may occur (e.g. one Owner may own many Collections but each Collection may have only one Owner). Optional Relationships are indicated by a zero (0) on the relevant arrow.

Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi,
Tinka Katić

- AKM 7, 2003.: Razvoj sheme relacijske baze podataka za opis na razini zbirke u Škotskoj mreži zbirki [AKM: zbornik radova. Zagreb: HKD, 2004.]
- AKM 10, 2006.: Buduća informacijska okruženja: pustinje, džungle ili parkovi? [AKM: zbornik radova. Zagreb: HKD, 2007.]
 - „Uređivanje krajolika zahtijeva prikupljanje metapodataka na razini zbirke i na razini pojedine jedinice građe jer prikupljanje povećava obuhvat i poboljšava učinkovitost u pretraživanju.”
 - Idealno obilježje krajolika je njegova transparentnost za korisnike
 - „informacijska ekologija“:
 - opis osnovnog tipa informacijskog okruženja
 - karakteristična sposobnost metapodataka na svim razinama prikupljanja, održavanja, gostoljubivost krajolika za korisnika
 - može se mijenjati tokom vremena

Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi,

Tinka Katić

- AKM 7, 2003.: Opis na razini zbirke na primjeru Strossmayerove galerije u Zagrebu [AKM: zbornik radova. Zagreb: HKD, 2004.]
 - Upravljanje zbirkama: „jesu li zbirke bile stvarno u žarištu našeg interesa ili smo cijelo vrijeme govorili o upravljanju i dokumentiranju muzejskih predmeta ili skupina muzejskih predmeta umjesto zbirki?”
 - Opis samih zbirki s aspekta teorijske muzeologije i praktičnih projekata opisa zbirki
 - I. Maroević: „Muzejska zbirka temeljna je forma organizacije života muzejskih predmeta u muzeju.” [devetnaestostoljetni koncept koji se napušta → suvremeni pristup: organizacija muzeja prema funkcijama]
 - Ali, autori smatraju: „kroz perspektivu pretraživanja, opis na razini zbirke postaje opravdan i koristan, jer daje opću sliku sadržaja.”
 - CIDOC-ove Smjernice, CDWA itd.; RSLP model i shema za opis zbirki (CLD)
 - Opis zbirke u kontekstu globalne informacijske strukture i suradnje baštinskih ustanova

Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi, Tinka Katić

- Model organizacije informacija o europskoj tiskanoj baštini (1455.-1850.) u hrvatskim knjižničnim zbirkama: doktorska disertacija [Zagreb, 2011.]
- A Conceptual Model for Description of Written Heritage Collections [[Summer School in the Study of Historical Manuscripts: Proceedings.](#) Zadar: University, 2013]
 - Koncept totalne skrbi za baštinu i upravljanje tiskanom baštinom
 - Koncept opisa na razini zbirke: analitički model zbirki i njihovih kataloga
 - Konceptualni model za opis zbirki pisane baštine:
 - RSLP Collection Description + FRBR i FRAD
 - Definicija entiteta i odnosa

Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi,
Tinka Katić

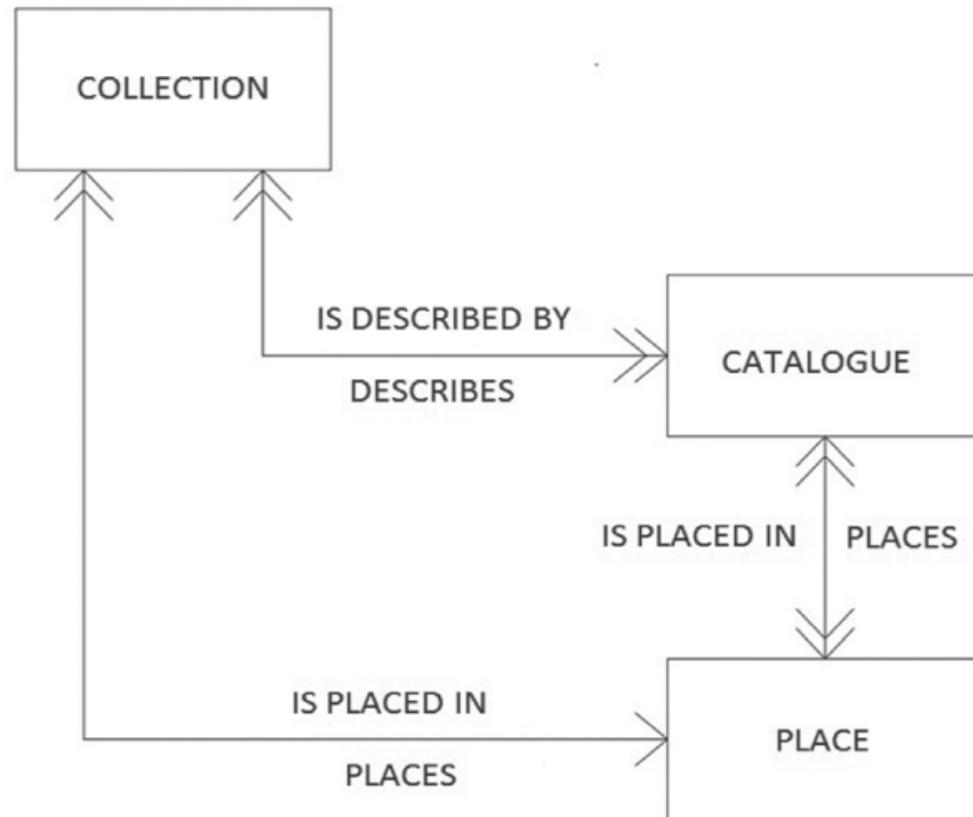

DIAGRAM 4.

The basic model for description of written heritage collections

Collection Level Description (CLD): definicija i opseg

Michael Heany, Gordon Dunsire, Žarka Vujić i Goran Zlodi,
Tinka Katić

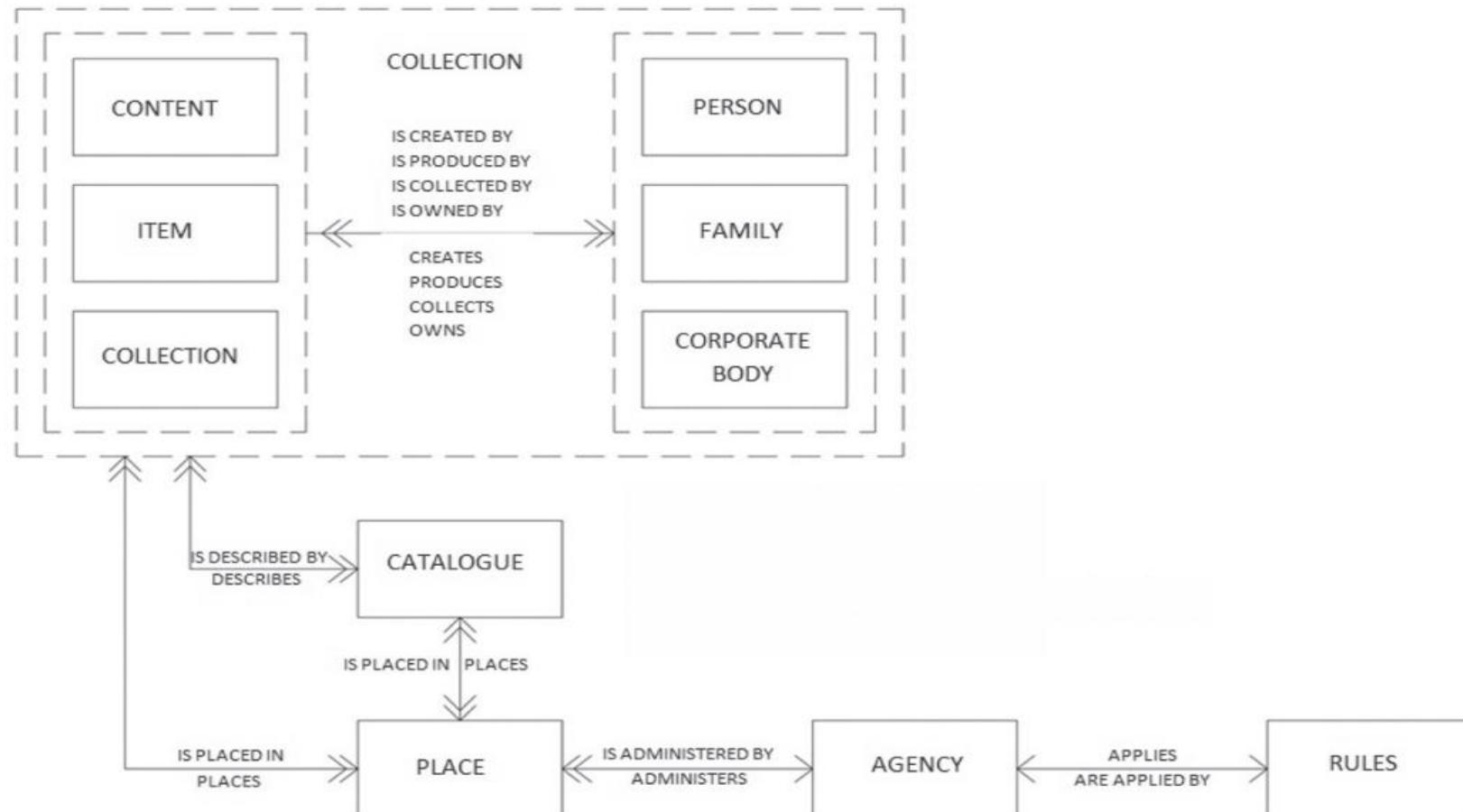

DIAGRAM 5.

Sitni tisak: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu

MARC21. 1999., 13. verzija dopuna

Tanja Buzina i Dubravka Salaj Pušić, Nacionalna i sveučilišna knjižnica

2.1 ZBIRNI OPIS

Za sitni tisak (pozivnice, brošure, leci, prospekti, čestitke i sl.) izrađuje se zbirni opis u kojemu je građa organizirana prema određenim sadržajnim ili formalnim kriterijima.

Zbirni opis ne primjenjuje se za serijske publikacije niti za dio omeđenih publikacija.

Zbirni je opis način katalogizacije umjetnim združivanjem više fizički i nakladnički nepovezanih jedinica građe s kojima se postupa kao s jednom cjelinom.

Takav način opisa omogućuje identifikaciju i pristup građi kojoj nedostaju bibliografski podaci za pojedinačni opis (naslov, autor, mjesto izdavanja, nakladnik, godina izdavanja).

Pojedinačne jedinice građe fizički su objedinjene u jednu ili više mapa koje čine manju zbirku. Građu povezuje neki zajednički element, npr. sadržaj, ustanova, događaj, proces itd. Jednim kataložnim zapisom opisuje se cijela zbirka koja može biti okupljena prema različitim kriterijima, npr.:

- tema/sadržaj (npr. zaštita okoliša, predizborna kampanja, kazališni festival)
- porijeklo (građa koja potječe od istog prijašnjeg vlasnika; ustanove ili pojedinca)
- autor (osoba, obitelj, korporativno tijelo)

2.1 ZBIRNI OPIS

7

Zbirnim opisom katalogizira se vizualna građa (plakati, razglednice, dijapositivi), tekstualna građa (leci, tiskanice, programi), raznovrsna građa¹.

Zapisи су namjenjeni preuzimanju.

Prednosti zbirnog opisa:

- uključivanjem u sustav bibliografske kontrole građa postaje dostupna korisnicima
- informacije o građi koja je okupljena u takvu umjetno stvorenu zbirku potpunije su nego informacije o pojedinačnom primjerku unutar zbirke
- omogućeno je pretraživanje po naslovu i predmetu (slobodno oblikovanim odrednicama)

omogućen je brži opis većih količina građe

Sitni tisak: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu

MARC21. 1999., 13. verzija dopuna

Tanja Buzina i Dubravka Salaj Pušić, Nacionalna i sveučilišna knjižnica

O=Obavezno OP=Obavezno ako je primjenjivo N=Nije obavezno			
UVODNO POLJE		O	napomena
KONTROLNA POLJA (00X)			
001, 003, 005	Kontrolna polja	O	generiraju se sistemski
008	Elementi podataka nepromjenljive duljine	O	
POLJA KODIRANIH PODATAKA (0XX)			
035	Sistemski kontrolni broj	O	generira se sistemski
040	Izvor katalogizacije	O	
042	Kód autentikacije	O	croatica Unosi se samo u zapise izrađene u NSK
080	Broj UDK	O	unosi se opća pomoćna oznaka za oblik (0.067)
POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA			
245	Podatak o naslovu	O	unosi se u uglatu zagradu
IZDAVANJE, RASPĀČAVANJE			
260	Izдавanje, itd.	O	
MATERIJALNI OPIS			
300	Materijalni opis	O	
NAPOMENE			
500, 520	Napomene	O	
530, 506, 561	Napomene	N	
POLJA PREDMETNIH ODREDNICA			
653	Pojam u kazalu - slobodno oblikovan	O	
ELEKTRONIČKA LOKACIJA I PRISTUP			
856	Elektronička lokacija i pristup	N	
POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU			
Kreator zapisu i			

Sitni tisak: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu

MARC21. 1999., 13. verzija dopuna

Tanja Buzina i Dubravka Salaj Pušić, Nacionalna i sveučilišna knjižnica

POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA

245 Podatak o naslovu (NP)

Naslov oblikuje katalogizator tako da opisuje zbirku prema nekom zajedničkom elementu kao što je porijeklo, tema/predmet ili događaj. U podnaslov se može unijeti i podatak koji pojašnjava naslov ili navodi vrstu građe koju zbirka sadrži, npr. katalozi, plakati.

Naslov i podnaslov(i) navode se u uglatoj zagradi⁴ na hrvatskom jeziku.

Indikatori

1. indikator : sporedna kataložna jedinica za naslov

0 - nema sporedne kataložne jedinice

Naslov nije sporedna kataložna jedinica (zapis nema polja 100, 110, 111).

2. indikator : znakovi koji se isključuju iz redanja

0 - nema znakova koji se isključuju iz redanja

Potpola

\$a naslov (NP)

\$b drugi podaci vezani uz naslov (podnaslov) (NP)

primjeri: naslov se izvodi prema temi/predmetu koju zbirka sadrži

24500\$a[Hrvatski gradovi i otoci] : \$b[razglednice]

24500\$a[Medvednica]

primjeri: naslov se izvodi prema događaju

24500\$a[Zagrebdoc] : \$b[filmski festival]

24500\$a[Međunarodni festival kazališta lutaka]

2.1 ZBIRNI OPIS

15

Display Current Page Number in this Document

International Council on Archives (ICA). Records in Contexts: A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1, September 2016

➤ EGAD - Expert Group on Archival
Description

➤ prezentacija modela

INTERNATIONAL COUNCIL ON ARCHIVES
CONSEIL INTERNATIONAL DES ARCHIVES
EXPERTS GROUP ON ARCHIVAL DESCRIPTION

RECORDS IN CONTEXTS
A CONCEPTUAL MODEL FOR ARCHIVAL DESCRIPTION

Consultation Draft v0.1
September 2016

International Council on Archives (ICA). [Records in Contexts](#):
A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1,
September 2016

- Model obuhvaća podatke koji se tradicionalno pohranjuju u obavijesnim pomagalima, prema međunarodnim normama
 - [ISAD\(G\)](#): opća norma za opis arhivskoga gradiva
 - [ISAAR\(CPF\)](#): zapis za pravne i fizičke osobe te obitelji
 - [ISDF](#): opis funkcija
 - [ISDIAH](#): opis ustanova s arhivskim gradivom
- Opis arhivskog gradiva
 - od višerazinskog opisa prema multidimenzionalnom opisu
- Relacijski model: entitet – odnos; atributi/svojstva entiteta
- Tehnologija semantičkog weba, tj. povezanih otvorenih podataka
(RDF: Resource Description Framework; LOD: Linked Open Data)

International Council on Archives (ICA). Records in Contexts: A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1, September 2016

- 1.5 Provenijencija, kontekst i opis
- Načelo provenijencije: dva aspekta
 - *Respect des fonds* – zapisi koje je stvorila, sabrala i koristila osoba ili skupina tokom svog životnog ili poslovnog vijeka trebaju se držati zajedno i ne miješati sa zapisima iz drugih izvora
→ čine međusobno povezanu cjelinu, jedinstveni skup dokaza (svjedočanstva), osigurava integritet sabiranja
 - Poštovanje izvornog reda – prepoznaje da je intelektualno skupljanje i nizanje koje je provedeno nad zapisima tokom sabiranja i upotrebe bitno za razumijevanje međusobnih odnosa kao i za dokaz načina na koji su korišteni
- Oba načela podvrgnuta propitivanju i kritičkim osvrtima teoretičara i praktičara
 - Oba načela su retrospektivna – tiču se arhiviranja
 - Treba gledati stvaranje i korištenje zapisa – fokus treba biti na neposrednoj/trenutnoj potrebi osobe ili skupine
 - Fondovi i njihov interni red su u stanju nastajanja (*state of becoming*)

International Council on Archives (ICA). Records in Contexts: A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1, September 2016: Entiteti, Svojstva, Odnosi

RiC-E1 Zapis (Record)

RiC-E2 Sastavnica (Record Component)

RiC-E3 Skup zapisa (Record Set)

RiC-E4 Agent (Agent)

RiC-E5 Zanimanje (Occupation)

RiC-E6 Položaj (Position)

RiC-E7 Funkcija (Function); RiC-E8 Funkcija (Abstrakt)

RiC-E9 Aktivnost (Activity)

RiC-E10 Mandat (Mandate)

RiC-E11 Dokumentarni oblik (Documentary Form)

RiC-E12 Datum (Date)

RiC-E13 Mjesto (Place)

RiC-E14 Koncept/Stvar (Concept/Thing)

Svojstva: 69 (RiC-P: Properties)

➤ Svojstva zajednička svim entitetima:

RiC-P1 Global Persistent Identifier

RiC-P2 Identifikator (Identifier)

RiC-P3 Ime/Naziv (Name)

RiC-P4 Napomena (Note)

➤ Svojstva pojedinih entiteta, npr.

RiC-P5 Napomena o autentičnosti i integritetu (RiC-E1
Zapis)

Odnosi: 792 (RiC-R: Relations)

➤ Odnosi zajednički svim entitetima:

RiC-R68 Datum (Date)

RiC-R69 Mjesto (Place)

➤ Odnosi između pojedinih entiteta, npr.

4.1.1 Record Relations

Relation Number	Relation Domain	Relation Name	Relation Range	Inverse Relation Name and Number	Comments
RiC-R1	Record	has copy	Record	is copy of (RiC-R6)	
RiC-R2	Record	has draft	Record	is draft of (RiC-R7)	
RiC-R3	Record	has original	Record	is original of (RiC-R8)	
RiC-R4	Record	has subject	Record	is subject of (RiC-R10)	
RiC-R5	Record	is associated with	Record	is associated with (RiC-R5)	See also RiC-R12
RiC-R6	Record	is copy of	Record	has copy (RiC-R1)	
RiC-R7	Record	is draft of	Record	has draft (RiC-R2)	
RiC-R8	Record	is original of	Record	has original (RiC-R3)	
RiC-R9	Record	is predecessor of	Record	is successor of (RiC-R11)	
RiC-R10	Record	is subject of	Record	has subject (RiC-R4)	

International Council on Archives (ICA). [Records in Contexts](#): A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1, September 2016

1.8 Od normi ISAD(G), ISAAR(CPF), ISDF i ISDIAH prema RiC-u

1.8.1 Od jedinice opisa prema opisu zapisa i skupa zapisa

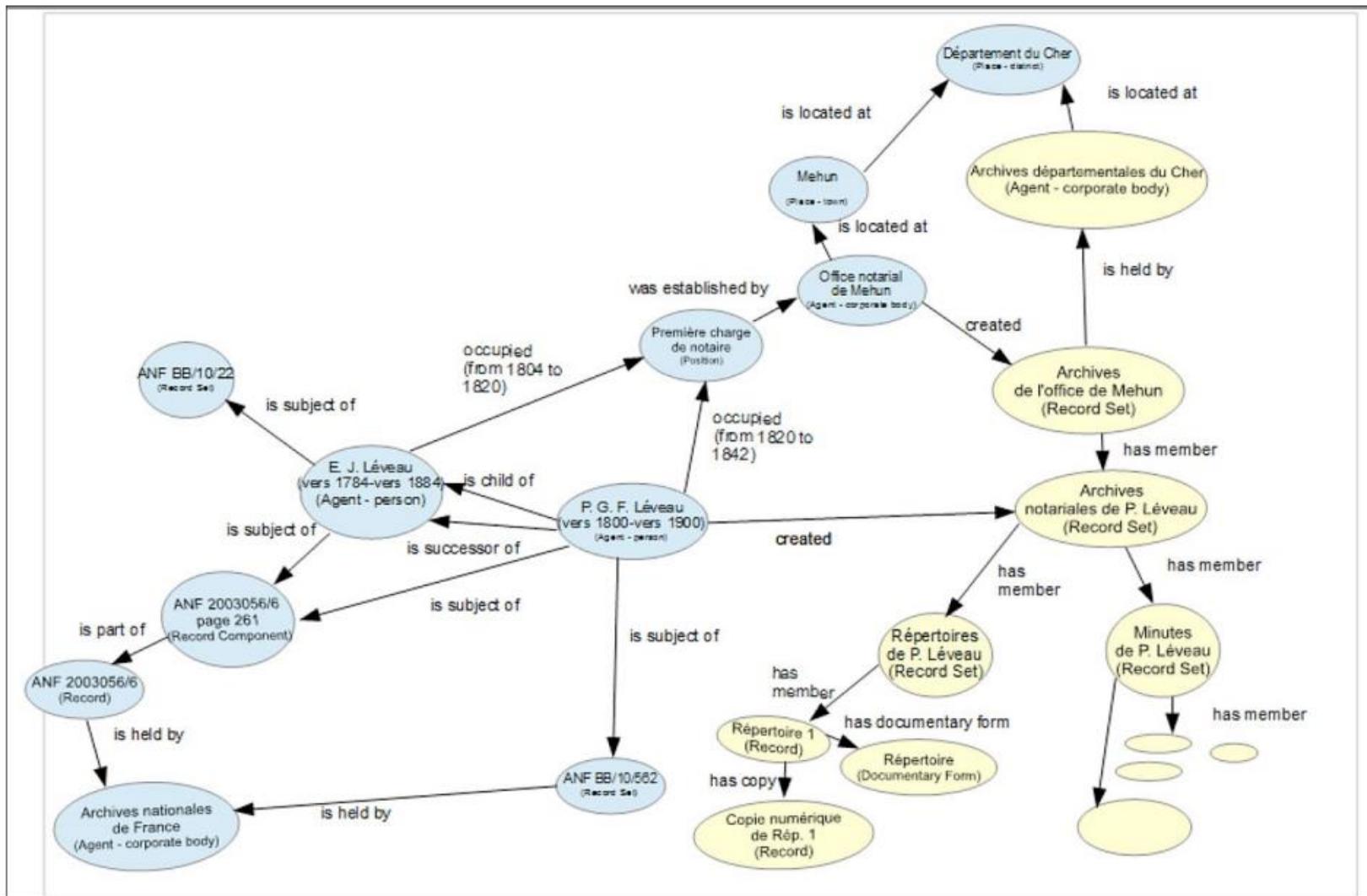
- ISAD(G): „jedinica opisa” (*unit of description*) – pojedinačni zapisi i agregacije zapisa mogu biti opisani na isti način
- RiC: pojedinačne zapise i agregacije zapisa tretira kao različite vrste stvari (*distinct kind of things*), stvorene u različito vrijeme, u različite svrhe → opis je nedvojben i jasan

1.8.2 Od višerazinskog opisa prema višedimenzionalnom opisu

- ISAD(G): hijerarhijski oblik
- RiC: oblik grafa ili mreže

Appendix I: Example of Archival Description Conforming to RiC-CM

Here is an illustrative example of archival description conforming to RiC-CM presented as a diagram:

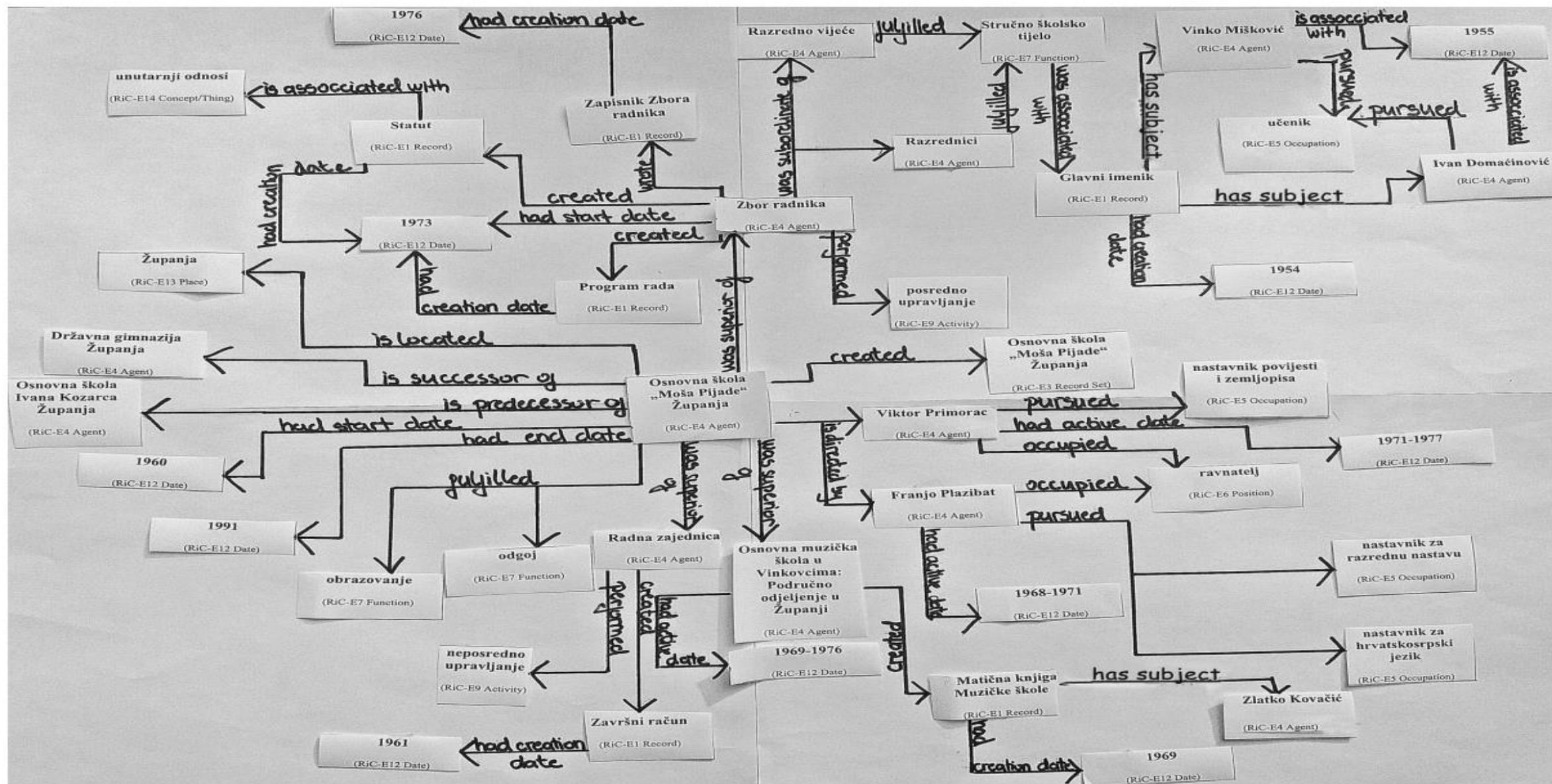
International Council on Archives (ICA). Records in Contexts: A Conceptual Model for Archival Description, Consultation Draft v0.1, September 2016. Primjena: Ema Čelebić, 2018.

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Izvanredni dvo godišnji sveučilišni diplomski studij Informacijske znanosti

Literatura

Ivanović, Jozo. Priručnik iz arhivistike: Dio 1. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2010.

Lemić, Vlatka. Arhivi i arhivistika za suvremenog korisnika. Zagreb: Naklada Ljevak, 2016.